

andre Banffeligheber ville forspinde. Hvorom Alting er, maa jeg sige, at medens den ærede Kultusminister har meent, at der dog var Undfkyldningsgrunde for ham, fordi han ikke havde gjort noget Skridt i saa Henseende, er det min Overbeviisning, at han ikke i fjerneste Maade trænger til nogen Undfkyldning derfor. Jeg vil ikke sige, at de Grunde, den ærede Minister anførte, fuldstændig vare de, som jeg vilde have anført i hans Sted; men jeg troer, at de vare fuldkomment tilstrækkelige til at berettigge til at sige, at han ikke blot var undfkyldt, men fuldstændig retfærdiggjort ved ikke igjen at have villet gjøre et Forsøg i denne Retning. Det Afgjørende i saa Henseende, der for mig staaer ganske overordentlig klart, som Følge af de forfjellige Stillinger, hvori jeg har befundet mig ligeoverfor dette Spørgsmaal, er, naar jeg skal udtrykke det saa kort som muligt, følgende: Naar der er Spørgsmaal om Dannelsen af en saadan Kirkeforfatning, som naturligtvis skal stee igjennem en Beslutning af Rigsdagen med Stadfæstelse af Kongen, maa Hovedspørgsmaalet være, hvorledes den Repræsentation skal komme frem, som skal have med Sagen at gjøre. Dette er Cardinalpunktet. Det næste Spørgsmaal vil være, hvilke Sager denne Repræsentation skal have at gjøre med, og herpaa maa Svaret blive: For det Første de Sager, som man kalder reent kirkelige, som vedrøre selve Bæren og Ritus i Kirken; men dertil vil for det Andet komme en stor Masse Sager, som man kalder de blandede, men det er høist vagt — det er ikke noget behageligt Udtryk, men jeg kjender ikke noget bedre —, hvilke disse ere. Navnlig er det ganske vist, at man fra een Side under de blandede og altsaa forsaavidt kirkelige Sager vil søge at inddrage mange, som man fra en anden Side vil kalde reent borgerlige. Disse Omstændigheder, der ere uimodsigelige, vilde allerede medføre, at der stillede sig to overordentlig stærke Indflydelser imod ethvert Forsøg paa en Ordning af denne Sag, nemlig paa den ene Side alle de, paa hvem netop de indre kirkelige Spørgsmaal have en saa afgjørende stor og bestemmende Betydning i deres hele Bæren, at de have den største Aversjon for, at de skulle kunne komme frem, om-

handles og affstemmes ved Majoritetsbeslutninger i en Forsamling. Paa saadanne Gebeter kan det ventes, at der vil fremkomme de meest lidenskabelige, hæftige og irriterende Dyringer netop fra dem, som ville blive kaldte ind i Forsamlingen for at give den et kirkeligt Præg. Det vilde derfor ofte ikke være langt fra at blive til en sand Skandale for Kirken, medens Resultatet, som kom deraf, meget let kunde blive en sand Ulykke for den. — Paa den anden Side vilde der staae et andet Parti, fuldt saa stærkt og mægtigt i sin Indflydelse som hiint — thi det er jo bestandig Forudsætningen, at det er Rigsdagen, som skal tage Beslutning om Sammensætningen — hvilket Parti vilde sige: Nei, Størstedelen af disse Sager, som man kalder blandede, er af den Natur, at vi ligefrem betragte dem som borgerlige, som hørende ind under Rigsdagen; vi vilde ikke dele dem med et Organ, som man nu giver Charakteren af at være kirkeligt, og som paa denne Basis drager disse Sager med ind under sig. Om man end nok saa meget vilde udtale, at en saadan Forsamling kun skal være raadgivende, vilde man dog sige, at det allerede var en Formindstelse af og under visse Forhold kunde blive et meget stærkt Indgreb i Rigsdagens Myndighed, naar der var en anden Forsamling, til hvis Beslutning man kunde støtte sig, i Modsetning til de Beslutninger, der toges i Rigsdagen. Jeg troer, at dette ligeledes er uimodsigeligt, og at det ligeoverfor disse to Indflydelser vilde være umuligt at faae en sliig Kirkeforfatning gennemført, hvis første Paragraph maatte indeholde, at Forsamlingen skal danne paa den og den Maade, at den skal bestaae af de og de geistlige Medlemmer og af de og de Lægmand, samt at der under den skal høre de og de Sager. Ved Siden af disse to Grupper, om jeg maa kalde dem saaledes — det er et Udtryk, der nu ofte forekommer — staaer der imidlertid Noget, som ikke kan kaldes en Gruppe, men som jeg troer kan kaldes hele det danske Folk, der vil sige: Nei, for Gud i Himlens Skyld, lad os ikke atter stabe nye Repræsentationer. Vi have lidt nok ved de mange forfjellige Repræsentationer, som Nødvendigheden har medført; lad os ikke nu, da der er en